

Týždeň od 18. do 24. januára 2014

VÝCHOVA DETÍ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: 5Moj 6,6.7; Luk 2,40–52; Ján 4,46–53; Mat 18,1–6.10; Mar 10,13–16

ZÁKLADNÝ VERŠ

A povedali mu: Počuješ, čo hovoria? Ježiš im odpovedal: Pravdaže! Nikdy ste nečítali: Z úst batoliat a dojčeniec pripravil si si chválu? (Mat 21,16)

Keď prinášame posolstvo celému svetu a oslovujeme ďalších učeníkov, nesmieme zabúdať na jednu veľmi dôležitú skupinu – deti.

Kresťanské výskumy týkajúce sa detí a mládeže dochádzajú k rôznym záverom, ale jedno je vo všetkých denomináciách rovnaké – väčšina kresťanov odovzdala svoj život Kristovi v relatívne mladom veku. Oveľa menej sa ich obrátilo v období, keď patrili k staršej populácii. Túto dôležitú skutočnosť mnohé cirkvi prehliadajú pri plánovaní evanjelizácií. Najväčšiu časť svojich investícií a zdrojov sústreďujú na dospelú populáciu. Zdá sa, že aj Kristovi učeníci podceňovali hodnotu evanjelizácie medzi deťmi. Ježiš odmietol tento ich postoj. Pri svojom pôsobení sa venoval aj deťom. V niektorých prípadoch ich dokonca uprednostnil. Aj my by sme sa mali pri evanjelizácii riadiť týmto Ježišovým príkladom.

POSTAVENIE DETÍ V ŽIDOVskej SPOLOČNOSTI

Tieto slová, ktoré ti dnes prikazujem, budeš mať na srdci. Budeš ich vštepovať svojim synom a budeš o nich hovoriť, či budeš sedieť vo svojom dome, či pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo vstávať. (5Moj 6,6.7)

Židovské deti boli vychovávané inak ako ich vrstovníci v okolitých národoch, inak sa s nimi zaobchádzalo. V mnohých kultúrach a náboženstvách ľudia obetovali svoje deti, aby si udobrili božstvo. Hodnota detí sa často merala ich schopnosťou byť ekonomickým prínosom pre spoločnosť. Produktivita práce – nie ich vlastná hodnota – určovala vzťah detí k svetu dospelých. Žiaľ, niektoré z týchto postojov, týkajúce sa zvlášť ekonomickej prospešnosti, nájdeme aj v dnešnom svete.

Odpadnutie Izraela od Boha ovplyvnilo aj to, ako sa vtedajšia spoločnosť dívala na deti. Menaššeho flirtovanie s mágiou a náboženstvom okolitých národov spôsobilo, že obetoval svojich synov. (2Par 33,6) Našťastie, konanie Menaššeho bolo skôr výnimkou ako pravidlom. Za vlády ostatných kráľov si Izraeliti veľmi vážili svojich potomkov.

Čo nám texty Ž 12,3–5; 128,3–6; Jer 7,31 a 5Moj 6,6.7 hovoria o tom, ako si Boh váži deti? Môže správne pochopenie Biblie ovplyvniť náš vzťah k deťom? Vzdelanie, prvorodenstvo a mnohé ďalšie kultúrne zvyky jasne ukazovali, akú hodnotu mali deti v starovekej židovskej kultúre. Preto nás neprekvapuje, že Kristus ich ešte viac vyzdvihol. Aj deti sú ľudské bytosti. Kristus zomrel za všetkých ľudí – bez ohľadu na vek. Na to by sme nemali nikdy zabúdať.

- **Niektorí dospelí sú takí zlí a zvrátení, že ubližujú deťom, dokonca aj svojim vlastným. Ako môžeš mať rád a chrániť deti, s ktorými sa stretávaš? Ako im môžeš pomáhať rásť?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVO DETSTVO

Chlapec rástol a mocnel, plný múdrosti, a Božia milosť bola s ním. Jeho rodičia každoročne putovali do Jeruzalema na veľkonočné sviatky. Keď mal dvanásť rokov, tiež sa ta vybrali na sviatky, ako bývalo zvykom. Po Veľkej noci, keď sa vracali domov, chlapec Ježiš zostal v Jeruzaleme a jeho rodičia o tom nevedeli. Kedže sa domnievali, že je niekde v sprievode, prešli deň cesty, potom ho hľadali medzi príbuznými a známymi. Keď ho nenašli, vrátili sa do Jeruzalema a hľadali ho tam. Po troch dňoch ho našli v chráme, ako sedí medzi učiteľmi, počúva ich a vypytuje sa. Všetci, čo ho počúvali, boli ohromení jeho rozumnosťou a odpoveďami. Keď ho zbadali, strípili od údivu a jeho matka mu povedala: Dieťa moje, čo si nám to urobilo? Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s úzkosťou hľadali. On im odpovedal: Ako to, že ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že sa mám zaoberať tým, čo patrí môjmu Otcovi? No oni jeho slovu neporozumeli. Vrátil sa s nimi, prišiel do Nazareta a bol im poslušný. Jeho matka však uchovávala všetky jeho slová vo svojom srdci. **A Ježiš napredoval v múdrosti, veku a obľube u Boha i u ľudí.** (Luk 2,40–52)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Keby Ježiš prišiel na našu planétu ako dospelý človek, je otázne, či by ho deti zaujímali. Kristus sa však narodil a rástol ako všetky deti. Prešiel všetkými vývojovými fázami spojenými s rastom a dospievaním. Okúsil všetky nástrahy a neistoty detstva. Rozumie pokušeniam tínedžerov. Prešiel všetkými zmenami, s akými sa v živote stretáva každé dieťa. Jeho skúsenosti z detstva svedčia o skutočnej ľudskej prirodzenosti nášho Spasiteľa.

Čo sa dozvedáme o Ježišomom detstve z textu Luk 2,40–52?

„Židia pokladali dvanásť rok života detí za rozhranie medzi detským a mládeňeckým vekom. Po dovŕšení tohto roka sa hebrejský chlapec volal synom zákona alebo synom Božím. To mu poskytovalo zvláštne príležitosti získať náboženské vzdelanie. Od neho sa očakávalo, že sa bude zúčastňovať posvätných slávností a obradov. Ježiš ako chlapec navštívil Jeruzalem práve podľa tohto zvyku. Ako všetci zbožní Izraeliti, aj Jozef a Mária prichádzali sem každoročne na Veľkú noc, a keď Ježiš dosiahol patričný vek, vzali ho so sebou.“ (DA 75; TV 44)

Biblický text hovorí, že Ježiš napredoval v múdrosti. Od chvíle, keď sa Ježiš ako chlapec stretol s učiteľmi v chráme, vidíme, ako dobre rozumel Písmu a aký bol duchovne múdry. Rabínskych učiteľov prekvapili jeho otázky a odpovede. Ježišov charakter formovali skúsenosti z detstva. Učenie sa tesárskemu remeslu, vplyv zbožných rodičov, pravidelné čítanie Písma a stretávanie sa s ľuďmi žijúcimi v Nazarete tvorili základy Ježišovej výchovy. Aj keď bol Ježiš výnimočným dieťaťom, bol dieťaťom ako iné deti.

APLIKÁCIA

- „Ježiš nezískal svoje vzdelanie v synagogálnych školách. Prvým učiteľom mu bola matka. Z jej úst a z prorockých zvitkov sa dozvedal o nebeských veciach. To, čo pred svojím vtelením sám povedal Mojžišovi v záujme Izraela, učil sa teraz od svojej matky.“ (DA 70; TV 40) Na chvíľu sa zamysli nad týmito slovami. Čo nám hovoria o ľudskej prirodzenosti Ježiša Krista?

UZDRAVOVANIE DETÍ

Istý kráľovský úradník v Kafarnaume mal chorého syna. Keď počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel a uzdravil mu syna, ktorý už umieral... Kráľovský úradník mu odpovedal: Pane, pod, kým mi dieťa neumrie! Ježiš mu povedal: Chod', tvoj syn žije! Ten človek uveril Ježišovým slovám a odišiel. Ešte bol na ceste, keď mu vyšli naproti sluhovia a oznámili mu, že jeho dieťa žije. Opýtal sa ich na hodinu, v ktorú sa dieťaťu uľavilo. Odpovedali mu: Včera o siedmej hodine mu prestala horúčka. Tu otec spoznal, že to bolo práve v tú hodinu, keď mu Ježiš povedal: Tvoj syn žije. A uveril on i všetci v jeho dome. (Ján 4,46–53)

Prečítaj si nasledujúce texty: Mat 9,18–26; Mar 7,24–30; Luk 9,37–43; Ján 4,46–53. Čie deti Ježiš uzdravil v týchto príbehoch? Sú si niečím podobné? V čom sú rozdielne? Čo sa z týchto textov môžeme naučiť? Ako nám môžu pomôcť v dnešnej dobe?

Všetky tieto príbehy majú jedno spoločné. V každom sa nachádza zúfalý rodič, ktorý prichádza za Ježišom a hľadá pomoc pre svoje dieťa. To azda pochopí každý rodič. Keď je dieťa choré alebo zomiera, rodičia pociťujú strach, bolesť a hrôzu. Trpia spolu so svojim dieťaťom. Pre tých, ktorí to zažili, neexistuje nič horšie.

Aj keď Ježiš nebol rodič, natoľko s nimi súcitil, že uzdravil ich deti. Urobil to zakaždým. Nikoho neposlal preč. Jeho láska k rodičom a ich deťom bola zreteľná a jasná.

To v nás vyvoláva množstvo otázok. Prečo Boh nevypočuje každého rodiča, ktorý sa modlí a prosí za svoje choré dieťa? Neexistuje smutnejšia skúsenosť, ako pochovávať vlastné dieťa. Smrť by mala postihovať len staršiu generáciu. Nie je prirodzené, aby deti zomierali skôr ako rodičia. V srdci rodiča zostáva hlboký zármutok. Na každom takom pohrebe sa rodičia pýtajú: Prečo nepochovávajú radšej mňa?

Fyzická smrť je strašná. Sledovať duchovný úpadok je tiež veľmi bolestivé. Koľko rodičov je zúfalých kvôli deťom, ktoré prepadli drogám, pornografii alebo sú ľahostajné k duchovným hodnotám? Nech sa v našom živote deje čokoľvek, musíme sa naučiť dôverovať Bohu. Verme jeho добрote a láske. Verme aj vtedy, keď sa všetko neobrátí na dobré, ako sme čítali v uvedených biblických príbehoch. Aj Ellen Whiteovej zomreli dve deti. Náš svet je tvrdý a drsný. Ale náš Boh je milujúci Boh. To je pravda, ku ktorej sa môžeme primknúť, nech sa deje čokoľvek.

- Na ktoré biblické zaslúbenie sa môžeš spoľahnúť, ak práve prežívaš utrpenie? Ak poznáš niekoho, kto prežíva bolesť a smútok, čo môžeš pre neho urobiť?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

VÝSTRAHA

V tú hodinu prišli učenici k Ježišovi s otázkou: Kto je najväčší v nebeskom kráľovstve? On si zavolať dieťa, postavil ho do stredu medzi nich a povedal: Amen, hovorím vám, že ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nikdy nevojedete do nebeského kráľovstva. Kto sa teda pokorí ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. A kto by prijal jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. Pre toho, kto by zviedol na hriech jedného z týchto malých, čo veria vo mňa, by bolo lepšie, keby mu zavesili na krk mlynský kameň a potopili ho do morských hĺbín... Varujte sa, aby ste nepohrdali ani jedným z týchto maličkých. Lebo vám hovorím, že ich anjeli v nebesiach stále hľadajú na tvár môjho Otca v nebesiach. (Mat 18,1–6.10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aké pravdy, nielen o deťoch, ale o viere všeobecne, sa môžeme naučiť z príbehov zaznamenaných v Mat 11,25.26; 18,1–6.10–14?

Keď Ježiš predstavoval princípy svojho kráľovstva, za vzor dal deti. Zdôrazňoval ich pravdovravnosť, pokoru, odkázanosť a nevinnosť – vlastnosti, ktoré sú podstatou kresťanského života. Príkladom je nám tiež ich jednoduchosť a dôvera, s akou prežívajú svoju vieru.

Ak budeme naše deti viesť k viere a predstavovať im Ježiša Krista, dôveru v Boha z detského veku si prenesú aj do dospelosti. V období dospievania môžu začať pochybovať o niektorých veciach a klásť si otázky či rebelovať, podobne ako to robíme my dospelí. Ako rodičia a dospelí ľudia by sme mali urobiť všetko pre to, aby sme deťom predstavili Boha a jeho lásku. Najsilnejším svedectvom je náš autentický kresťanský život. Môžeme deti učiť a napomínať ich, ale najlepšou metódou je ukázať im Božiu lásku svojím životom.

Chladné, zastráajúce či násilné správanie voči deťom počas aktivít organizovaných cirkvou môže zničiť dôveru detí voči cirkvi a zvyčajne aj voči Bohu. Takéto správanie by sme mali odsúdiť a potrestať – rovnako ako to, ktoré ho toleruje či kryje. Kristus sa správal láskavo aj k tým najmenším. Prebúdzať v nich pokoj a dôveru. Cirkev si nemôže dovoliť prehladať deti a zanedbávať ich výchovu a vieru.

APLIKÁCIA

- Aký postoj zaujíma tvoj zbor k deťom a ich výchove? Ako sa správajú k deťom jeho členovia? Premýšľaj o tom, prečo Ježiš dôrazne upozorňoval na to, že aj anjeli, ktorí chránia „maličkých“, „stále hľadajú na tvár môjho Otca v nebesiach“ (Mat 18,10)? Prečo by sa mal pred týmto výrokom triasť každý, kto ublíži dieťaťu?

NECHAJTE DETI PRICHÁDZAŤ KU MNE

K Ježišovi prinášali deti, aby sa ich dotkol. Učeníci im však dohovárali. Keď to Ježiš zbadal, rozhorčil sa a povedal im: Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo. Amen, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň. Bral deti do náručia, kládol na ne ruky a požehnával ich. (Mar 10,13–16)

Ako máme chápať Ježišovo pokarhanie učeníkov zaznamenané v Mar 10,13–16? Aké ponaučenie si z toho môžeš vziať pre seba a svoj vzťah k deťom?

Kristovi učeníci to určite mysleli dobre. Ale situáciu nedomysleli. Snažili sa chrániť Ježišov drahocenný čas a šetriť jeho energiu na ďalšie „dôležité“ veci. Vôbec však nepochopili, čo im Ježiš chcel povedať.

Predstavte si, ako namrzení dospelí odstrkujú deti od Ježiša. On ich zavolá späť a vezme do náručia. Nedivme sa, že ho deti objímali. Tento príbeh predstavuje príklad, ako by sme sa mali správať k deťom – ako tí, ktorí chcú hľadať a získavať ďalších učeníkov.

„Ježiš videl v deťoch, ktorým požehnával, budúcich mužov a ženy, dedičov milosti a účastníkov svojho kráľovstva, ba v niektorých aj mučeníkov pre jeho meno. Vedel, že v deťoch bude mať tých najvdáčnejších poslucháčov, ktorí ho ochotnejšie prijímajú za Spasiteľa než dospelí ľudia, často falošní a bezcitní. Poučoval ich tak, že mu mohli rozumieť. On, Majestáť neba, ochotne odpovedal na ich otázky a svoje dôležité naučenie prispôboval ich detskému chápaniu. Zasiaval im do srdca semeno pravdy, ktoré malo po rokoch vyklíčiť a priniesť ovocie pre večný život.“ (DA 511–512; TV 356)

- **Koľkokrát si sa stretol s dospelými, ktorí prežívajú bolesť, zmätok a vnútorný zármutok kvôli tomu, čo prežili v detstve? Čo ti to hovorí o tom, ako by sme sa mali správať k deťom?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Pravda, že posolstvo evanjelia najlepšie vnímajú deti, je stále platná. Boží vplyv má voľný prístup do ich srdc a jeho naučenia si vedia nadlho zachovať v pamäti. Aj deti môžu byť kresťanmi so skúsenosťou primeranou ich veku. Treba ich viesť k duchovným pravdám. Rodičia by im mali poskytnúť každú príležitosť, aby sa ich povaha stvárňovala do podoby charakteru Ježiša Krista. Rodičia by mali pokladať svoje deti za mladších členov Božej rodiny, ktorí im boli zverení do výchovy pre nebesá. Všetko, čo sme sa u Krista sami naučili, mali by sme uplatniť pri výchove detí podľa ich schopností a poľnohna im odhaľovať krásu nebeských zásad.“ (DA 512; TV 357)

V knihe Túžba vekov si prečítajte kapitolu Pán požehnáva deti a v knihe Výchova kapitolu Štúdium Biblie.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo väčšina ľudí prijme Krista v mladosti, nie v neskoršom veku? Skeptici to vysvetľujú tým, že mladí sú naivní a neuvedomujú si, čo vlastne robia. Na druhej strane to môže byť preto, že ešte nepodľahli cynizmu a skepticizmu ako mnohí dospelí. Ich nevinnosť a otvorenosť im pomáhajú byť vnímavejšími k hlasu Svätého Ducha. Uvažujte spolu o tejto myšlienke.
2. Ako sa môže cirkev alebo váš zbor priblížiť Kristovmu vzťahu k deťom? Ako sa môže každý člen cirkvi osobne stať priateľskejším voči mladým, ktorí sú iní – experimentujú s rôznymi módnymi štýlmi, počúvajú inú hudbu a niekedy majú celkom svojrázne správanie? Ako sa cirkev môže stať viac prítiažlivou aj pre mladých ľudí?
3. Akým spôsobom sa môžu členovia pripraviť na reakcie a záujem mladých ľudí, ktorí sa túžia dať pokrstiť a odovzdať svoj život Kristovi?
4. Čo viedlo Ježiša k tomu, že povedal: „Amen, hovorím vám, že ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nikdy nevojdete do nebeského kráľovstva“? Čo tento text znamená? A o čom napríklad mlčí?